

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eginhartvs De Vita Caroli Magni, Animadversionibvs Illvstratvs

Bessel, Friedrich
Reinhard, Johann Friedrich

Helmeftadii, 1667

Animadversiones Ad Cap. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10996

tit, quam & Desiderium regem, quem longâ obsidione fatigaverat, in deditioem susciperet, & filium ejus Adalgisum, in quem spes omnium * inclinata videbatur, non solum regno, sed etiam Italia * decedere compelleret, omnia Romanis erepta restitueret, * Ruodgandum Forojuliani ducatus præfectum res novas molientem opprimeret, 6. totamque Italiam suæ ditioni subjugaret. † Italiam intranti quàm difficilis Alpium transitus fuerit, quantoque Francorum labore invia montium juga, & eminentes in cælum scopuli, atque asperæ cautes superatæ sint; hoc loco describerem, nisi vitæ illius modum potiùs, quàm bellorum quæ gessit eventus memoriæ mandare, præsentis opere animo esset propositum. † Finis tamen hujus, belli fuit subacta Italia, & rex Desiderius perpetuo exilio deportatus, & filius ejus Adalgisus Italiâ pulsus, & res à Longobardorum regibus ereptæ, Adriano, Romanæ Ecclesiæ rectori restitutæ.

* N. Inclinata videbantur.

* MS. excedere.

* MS. Hruodgandum.

ANIMADVERSIONES

AD CAP. VI.

Bellum contra Longobardos] Hi tùm Italiam infederant, ex quo *Albuinus*, & mox *Flavius* reges imperium ejus sibi vindicaverant. Hinc satis longo intervallo post continuas successiones *Haisolphus*, quem *Aistulphum* alii, *Albertus Stadenis Agistulphum* appellat, *Rachidis* Frater, regnare cepit ann. 749. quicum congressus *Pipinus* Caroli Pater: cui ex casu mortuo substitutus est *Desiderius*, Constabulus ejus, seu ut rectius loquar Comes Stabuli, ut indicat *Adelm. ad ann. 756.* Nam quod *Desiderium Aistulphi filium* vocat *Gobelinus et. 6. c. 37. p. 186.* nescio an tolerari possit. Idem *Desiderius à Carolo victus, cum Uxore & Filia, & cunctis Principibus, excepto Adalgiso Filio, in captivitate abductus, perpetuoq; exilio mulctatus est.* Hic finis fuerat regni Longobardici, tantopere omnibus gentibus formidati post annos amplius 200. quibus, Italiam tenebant, ut prolixè *Anastatius Bibliothecarius in vitâ Hadriani, Aimoinus lib. IV. c. 69.* *Paulus VVarnesfridi de gest. Longobard. lib. VI. cap. 61. extrem.* alijque complures, te-

D 2

stantur.

stantur. Dicti autem sunt Longobardi, ut obiter & hoc attextamus, non à longis barbibus, ut Sigeberto initio Chronograph. p. 480. & Gobelino Personæ Cosmodrom. et. 6. c. 24. visum, & ante hos Paulo Diacono lib. 1. c. 9. cuius auctoritate etiam inductus est Cluverius lib. 111. Germ. Antiquæ cap. 26. Quamquam præter hos Isidorus Orig. lib. 1 x. c. 2. Otto Frising. lib. 2. c. 13. non aliter sentiant. Et sic Guntherus lib. 11. Ligurini: Dicitur à longis ea Longobardia barbibus, quod ipsum Frid. Lindenbrogio ad Paul. Diac. l. c. p. 342. annotatum est. Neq; à longis bardis vel bipennibus, quasi Sandwarter / quod custodes sint regionis, sed à Bardis gente Celtica, ut Cornutus, seu quis alius est Scholiastes, ad Satyr. xvi. v. 13. Iuv. annotavit, quam commemorat Helmod. lib. 1. c. 25. Holfatisque & Ditmaris confines ponit. Et sic clarè Georgius Torquatus in annal. Magdeburg. nec dum editis part. 1. cap. 2. quem laudat Henricus Meibomius notis in Histor. Bardewici p. 152. Nam quod à Longhona & Bardo Gallix olim Regulis, gentem Longobardorum aliqui derivare conati sunt, fabulis debemus Annianis, in quibus & isti reges commemorantur, ut videre est apud Forcatulum lib. 1. p. 98.

Filium ejus Adalgisum] Hic cum pater Desiderius caperetur, fugâ dilapsus, Constantinopolin ad Constantinum Imperatorem se contulit. Ibi in Patriciatus ordine atque honore consensisse fertur ab Adelmo ad ann. 774. Hunc ut solet expressit Poëta VVestphalus, in vitâ Karoli lib. 1. v. 165.

Filius illius cognomine dictus Adalgis,
Cum Longobardis in eo spes ampla maneret,
Diffidens rebus patria, se contulit inde
Ad Constantinum Græcorum sceptrâ regentem:
A quo Patricius præclaro munere factus,
Hoc in honore sua permansit ad ultima vitæ.

Quod mihi tamen secus videtur. Nam clarè Sigebertus Scriptor, in talibus minime nugax; ad ann. 789. à Francis interemptum memorat, Adalgisus, inquit, Filius Desiderii Regis, qui victo Patre ad Græcos confugerat, animatus auxilio Græcorum ad Italiam venit, aut ad repetendum regnum, aut ad inferendam ultionem: qui inito bello cum Francis detentus ab eis, amara morte peremptus est.

Ruodgandum Foroiuliani Ducatus Præfectum] Rorogandum Bucelinus cum Reginon. Prumiensi lib. 11. ac Sigeberto ad ann. 776. appellat. Equidem malim Rodgandum dicere cum Adelmo Monacho Egolism. p. 240. Alberto Stadenfi, aliisque. Hic Rodgandus Longobardus erat, quem Forojulienfibus Ducem biennio ante dederat Carolus: qui cum res novas moliretur, regnum

regnumque affectaret, jussu Caroli decollatus est, testantibus Reginone,
ac Sigeberto, locis citatis.

In via montium juga & eminentes in cælum scopuli] Ἰππεβολικὸς hæc
Noster, ut Poetam agnoscas. Et fortassis respexit ad Silium, *lib. XI. v. 217.*
ubi de Hercule loquitur:

*Cui patuere Alpes, saxa impellentia cælum,
Atque uni calcata Deo,*

aut ut est apud eundem *lib. xv. v. 178.*

*Tellurem procul irrumpentem in sydera cernit,
Aereas Alpes.*

Cæterum de altitudine Alpium, præclarè Iosias Simlerus, *Commentario sin-*
gulari, ac post eum Ioh. Bapt. Plantinus, *Helvet. Antiq. & Nov. cap. v. p. 36.*

Res à Longobardorum Regibus erepta, Adriano Romana Ecclesia Reçtori re-
stituta] Hæc est passim vulgata ac conclamata ferè Donatio, quam post Pi-
pinum patrem, Adriano Pontifici concessit Carolus M. Altera enim illa Ex-
archatus Ravennæ per Constantinum, Sylvestro Pontifici facta, merum com-
mentum est. Cujus fictorem Iohannem Diaconum Otto III. Imperator in Di-
plomate ad Sylvestrum II. Pontificem Romanum Anno 978. dato produ-
cit, cujus meminit Goldast. *tom. II. Rer. Alamann. part. 1. p. 3.* Et agnoscunt
idem Pontificii Scriptores, Calderinus *Consilio 468.* Ioh. Angelus Aretinus
Consilio 350. Cardinalis Cusanus, *de Concord. Cathol. lib. III.* Georgius Me-
rula *lib. 1. Histor. Vicecomitum extrem. Æmilii Veronensis lib. III. Rer.*
Francie. Baronius denique ac Gretserus, rigidissimi Papæ Defensores. Ne
huc referam quæ super hæc re ante 200. & amplius annos Laurentius Valla,
Patricius & Canonicus, in ipsa Urbe Romana, acriter ut solet, disseruit.
Quantis autem blanditijs cum Pipino, tum Carolo extorserint Pontifices,
vel illud argumento esse potest, quod Adrianus, ut scribit Sigebertus *ad*
ann. 773. in Synodo Romana 153. Episcopis & Abbatibus præsentibus,
communi consilio ad Carolum jus eligendi Pontificem, & ordinandi Apo-
stolicam Sedem detulerit. Nam quod Baronius, Bellarminus, ac Gretserus in
gratiam Imperatoris hoc privilegium à Monacho Gemblacensi confictum
scribunt, causæ suæ potiùs, quàm veritati inserviunt. Ad sunt profectò
testes omni exceptione majores, qui idem quod Sigebertus adserant. A-
nastasius Bibliothecarius, quem his rebus interfuisse extra controversiam
est, in *Historia Ecclesiast.* Hadrianum in Synodo Anno 785. ex totius con-
cilii consensu jus eligendi Pontificem dedisse refert. Cujus verba Onuph.
Panvinius, in *Vita Gregorii VII.* proposuit, & ex eodem transcripsit Golda-
stus in *Replicat. pro imperio cap. 13.* Eadem refert Huld. Mutius *lib. VII. Aven-*
tin.

tin. lib. IV. fol. 188. & extat Oratio Gregorii VI. qui antea Gratianus vocabatur apud Malmesburiensem ^{lib. 11. cap. 13.} ubi clarissimis verbis concessa hæc Carolo potestatis per Hadrianum asseritur. Adde his aliqua ex antiquo Scriptore Italico, Ottonibus coævo, quæ Eutropii libello adjuncta invenit quondam, & publicavit Matth. Flacius. Verba hæc sunt: Accipiente Carolo hoc (M.) regnum profectus est Romam, deditque ibi donaria multa, quæ usque hodie Romanum tenet dominium, de regni huius confinibus. Fecitque pactum cum Romanis, eorumque Pontifice, & de ordinatione Pontificis, ut interesset quis legatus, & ut contentiosas lites ipse deliberaret.

CAPVT VII.

* MS. cuius

Post * ejus finem Saxonicum, quod quasi intermissum 1. videbatur, repetitum est, quo nullum neque prolixius, neque atrocius, Francorumque populo laboriosus susceptum est. † Quia Saxones, sicut omnes ferè 2. Germaniam incolentes nationes, & natura feroces, & cultu demonum dediti, nostræque religioni contrarii, neque divina neque humana jura vel polluere, vel transgredi inhonestum arbitrabantur. † Suberant & causæ, quæ quoti- 3. die pacem conturbare poterant, termini videlicet nostri & illorum pene ubique in plano contigui, præter pauca loca, in quibus vel sylvæ majores, vel montium juga interjecta, utrorumque agros certo limite determinant, in quibus cædes & rapinæ & incendia vicissim fieri non cessabant. † 4. Quibus adeo Franci sunt irritati, ut jam non * vices reddere, sed apertum contra eos bellum suscipere dignum judicarent. † Susceptum est igitur contra eos bellum quod magna utrinque animositate, tamen majore Saxonum quam Francorum damno, per continuos triginta tres annos gerebatur. † Poterat siquidem citius finire, si Saxonum hoc 6. perfidia pateretur. † Difficile dictu est quoties superati ac 7. supplices Regi se * dederint, imperata facturos polliciti sint, obsides, qui imperabantur absque dilatione dederint, legatos qui mittebantur susceperint. † Aliquoties ita do- 8. miti &

* MS. visus nem.

* MS. dederunt.